

İQTİSADI İSLAHATLARIN
TƏHLİLİ VƏ KOMMUNİKASIYA
MƏRKƏZİ

FEVRAL 2017

Baş redaktor

Dr. Vüsal Musayev

İqtisad Elmləri Doktoru
London Universiteti

www.vusalmusayev.com

dr.vusal.musayev@ereforms.org

AZƏRBAYCAN
İQTİSADI
İSLAHATLAR
İCMALI

Azərbaycan Respublikası Prezidenti İlham Əliyev qeyri-neft sektorunun yüksək inkişaf tempini qoruyub saxlamaqla, onun ixrac imkanlarını genişləndirmək və rəqabət qabiliyyətini daha da artırmaq, mövcud elektron ticarətin hüquqi və infrastruktur bazasını beynəlxalq tələblərə uyğunlaşdırmaq, regional əhəmiyyətli rəqəmsal ticarət qovşağı kimi Azərbaycan Respublikasının aparıcı mövqeyini daha da gücləndirmək məqsədilə müvafiq Fərman imzalayıb.

Fərman sahibkarlar üçün elektron ticarətin daha da asan və əlverişli olması üçün bir sıra mühüm addımların atılmasını nəzərdə tutur. Fərmana əsasən, Azərbaycan sahibkarlarının xarici biznes tərəfdaşları imzalanan sənədlərin, müqavilələrin elektron tərtibinə və imzalanmasına, eləcə də real vaxt rejimində elektron xidmətlərin keçirilməsinə imkan verən “Azərbaycan Rəqəmsal Ticarət Qovşağı” bölməsinin artıq özünü doğrultmuş www.azexport.az internet portalında yaradılmasını nəzərdə tutur.

Bununla, Azərbaycan Respublikasında istehsal olunan malları elektron ticarət qaydasında təqdim edən ixracatçıların ixrac əməliyyatlarını həyata keçirmək üçün tələb olunan bütün növ icazələrin elektron formada “Bir Pəncərə” prinsipi ilə əldə olunmasına platforma yaradılır.

Fərman ölkə sahibkarlarının ticarət əməliyyatlarının elektron üsulla aparılması üçün müxtəlif ölkələrlə elektron imzaların qarşılıqlı tanınması istiqamətində addımların atılmasını, o cümlədən ölkəmizin bu istiqamətdə dünya miqyasında qəbul olunmuş innovativ məhsullarından olan “ASAN imza”-nın təşviqinin aparılmasını nəzərdə tutur.

Fərmandan irəli gələn vəzifələrin həyata keçirilməsi məqsədilə müxtəlif bazarların araşdırılması, potensial ixracat partnyorlarının sahə üzrə qanunvericiliklərinin təhlili və sahibkarlara əməli dəstəyin və konsaltinq xidmətlərinin göstərilməsi istiqamətində işlərin aparılması nəzərdə tutulan tədbirlər arasında öz əksini tapmaqdadır.

Fərman xarici ticarətdə iştirak edən dövlət orqanları üzərinə konkret vəzifələr qoymaqla,

sahibkarlığın inkişafı sahəsində şəffaflığın və hesabatlılığın artırılmasına yönəlmiş mühüm addım kimi səciyələndirilir.

“ASAN imza”nın təşviqi və elektron imzaların tanınması, o cümlədən ümumilikdə yaradılan rəqəmsal platformaların ölkəyə xarici investisiya axını göstəricisinin artırılmasında müsbət təsir göstərməsi gözlənilən tendensiyalar arasındadır.

Bu istiqamətdə aparılan işlər zərurət yarandıqda qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsini də nəzərdə tutur.

Qeyd olunanlarla bağlı, İqtisadi İslahatların Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzi (bundan sonra “Mərkəz”), yuxarıda adı çəkilən “Azərbaycan Rəqəmsal Ticarət Qovşağı” (“Digital Trade Hub of Azerbaijan”) bölməsinin yaradılmasına cavabdeh qurum təyin olunmuşdur. Eləcə də, Mərkəz elektron icazələrin alınması üçün “Bir Pəncərə” platformasının yaradılmasını həyata keçirəcəkdir.

Bununla yanaşı, mövcud www.azexport.az internet Portalına (bundan sonra “Portal”) integrasiya olunmuş dövlət orqanlarının informasiya resursları arasında Portal daxilində real vaxt rejimində məlumat mübadiləsi təmin olunacaqdır, aparılan ticarət əməliyyatlara görə ödənişlərin aparılması mümkün olacaq və bu məqsədlə də dünyada son zamanlar geniş yayılmış elektron pul kisəsi yaradılacaqdır. Fərmanla həm də elektron imzaların Portala integrasiyası nəzərdə tutulmuşdur.

Qeyd olunmalıdır ki, Fərman məlumatların qorunmasına xüsusi önəm verildiyini vurğulayır və onun təmin olunması üçün

ayrıca konkret tapşırıq nəzərdə tutur. Portalın xüsusi özəlliklərindən biri də ondan ibarət olacaq ki, onun idarə olunması dövlət-özəl tərəfdaşlığı prinsipinə və korporativ idarəetmə standartlarına əsaslanaraq təşkil olunacaqdır.

Fərman aidiyyəti qurumlar üzərinə ölkəmizin diplomatik nümayəndəlikləri və konsulluqları vasitəsilə qeyri-rezidentlərə elektron imza, o cümlədən "ASAN imza" sertifikatının verilməsi imkanının yaradılması, bu istiqamətdə həmçinin xarici ölkələrlə elektron imza, o cümlədən "ASAN imza" sertifikatlarının qarşılıqlı tanınmasının təmin edilməsi vəzifəsini qoyur.

Qeyd olunanlar barəsində aidiyyəti məlumatlar, Fərmana əsasən, müxtəlif dillərdə Azərbaycan Respublikasının diplomatik nümayəndəliklərinin və konsulluqlarının internet informasiya ehtiyatlarında yerləşdiriləcək və ümumiyyətlə bu barədə mütəmadi olaraq təbliğat-təşviqat tədbirləri keçiriləcək.

Yaradılmış elektron xidmətləri Dövlət Gömrük Komitəsi informasiya resurslarının Portala integrasiyasını nəzərdə tutur. Həmin xidmətlər çərçivəsində Portal vasitəsilə bağlanmış müqavilələrə uyğun olaraq, ixrac gömrük bəyannamələrinin real vaxt rejimində doldurulması və təqdim edilməsi mümkün olacaqdır, habelə gömrük nəzarətinin nəticəsinin real vaxt rejimində qeyd edilməsi təmin ediləcəkdir.

Portal işə salındıqdan sonra, Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi qeyri-neft məhsullarının ixracı ilə məşğul olan şəxslərə dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına ixrac təşviqinin ödənilməsi üçün müraciətlərin Portal vasitəsilə elektron formada qəbul

edəcəkdir. Burada, İqtisadiyyat Nazirliyinə eyni zamanda icazənin, onun dublikatının və əlavəsinin verilməsinin, icazənin yenidən rəsmiləşdirilməsinin, dayandırılmasının, bərpasının və ya ləğvinin "Lisenzialar və icazələr" portalı vasitəsilə həyata keçirilməsi təmin olunduqdan sonra müəyyən olunmuş hədudlarda Portala integrasiyasını təmin edilməsi tapşırılmışdır.

Vergilər Nazirliyi, öz növbəsində Portal vasitəsilə ixrac əməliyyatlarının aparılması zamanı fiziki və hüquqi şəxslərin vergi ödəyicisinin eyniləşdirmə nömrəsi barədə məlumatların əldə olunması məqsədilə öz informasiya resurslarının Portala integrasiyasını təmin edəcəkdir.

Maliyyə əməliyyatlarının tezləşdirilməsi məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası qarşısında Portal vasitəsilə ixrac təşviqinin ödənilməsi üçün təqdim edilmiş müraciətə əlavə olunmuş, vəsaitin ixracatçının Azərbaycan Respublikasındakı bank hesabına köçürülməsini təsdiq edən sənədin həqiqiliyi barədə məlumatın Azərbaycan Respublikası İqtisadiyyat Nazirliyinin elektron müraciəti əsasında verilməsini həmin müraciətin daxil olduğu gündən bir iş günü müddətində təmin edilməsi vəzifəsi qoyulmuşdur.

Sahibkarlara əlavə peşəkar dəstəyin göstərilməsi də Fərmanda əksini tapmışdır. Belə ki, "ASAN xidmət" mərkəzlərində ixracatçılara biznes planların və müqavilələrin hazırlanmasında məsləhət xidmətləri, xarici bazarların araşdırılmasında kömək göstərilməsi, habelə təbliğat-təşviqat işinin həyata keçirilməsi ilə bağlı tədbirlər görülməsi tapşırılmışdır.

Elektron şəkildə xarici ticarət zamanı digər ölkələrin qanunvericiliklərinin də nəzərə alınması zərurətinin mövcud olduğunu nəzərə alaraq Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə, elektron ticarətin təşkilini tənzimləyən qanunvericiliyin beynəlxalq tələblərə uyğunlaşdırılması və elektron imza, o cümlədən “ASAN imza” sertifikatının beynəlxalq miqyasda qarşılıqlı tanınması üzrə hüquqi bazanın təkmilləşdirilməsi məqsədilə Azərbaycan Respublikasının BMT-nin “Beynəlxalq müqavilələrdə elektron kommunikasiyaların istifadəsinə dair Konvensiya”sına qoşulması ilə bağlı zəruri tədbirlərin görülməsi tapşırılmışdır.

Eyni zamanda, bir sıra aidiyyəti dövlət orqanları icazənin, onun dublikatının və əlavəsinin verilməsinin, icazənin yenidən rəsmiləşdirilməsinin, dayandırılmasının, bərpasının və ya ləğvinin “Lisenzialar və icazələr” portalı vasitəsilə həyata keçirilməsi ilə bağlı sahibkarlara məsləhət xidmətlərinin göstərilməsi, busahədəişlərin əlaqələndirilməsi, eləcə də “Lisenzialar və icazələr” portalı fəaliyyətə başlayana qədər icazənin, onun dublikatının və əlavəsinin verilməsi, icazənin yenidən rəsmiləşdirilməsi, dayandırılması, bərpası və ya ləğvinə dair müraciətlərin qəbulunu və cavablandırılmasını “bir pəncərə” prinsipi əsasında İqtisadi İslahatların Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzi tərəfindən həyata keçirilməsi nəzərdə tutulan tədbir arasında öz əksini tapmaqdadır.

/iqtisadiislahat

(+994)12 5213318

info@ereforms.org

Bakı şəhəri, Neftçilər pr. ,24

<http://iqtisadiislahat.org>

<http://ereforms.org>

<http://ecoreform.az>